

Rekenformat kenngetallen zorglandbouw

Harold v.d. Meulen (LEI), Rob Stokkers (LEI) en Jelle Zijlstra (LR)

WAGENINGEN UR
For quality of life

In het kader van het *PPS-project Multifunctionele landbouw - Economische kengetallen en benchmark multifunctionele landbouw* is in 2015 door Wageningen UR een uniform rekenformat opgesteld om rendementcijfers in beeld te krijgen van ondernemingen in de zorglandbouw. Het project is gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken en het bedrijfsleven middels de topsector Agro & Food.

Aanleiding

Leden van de Federatie Landbouw en Zorg (FLZ) hebben sterk de behoefte aan een eenvoudig hulpmiddel, waarmee zij zelf inzicht krijgen in hun eigen bedrijfsvoering en dat hen de optie biedt tot vergelijking met anderen. Dit met het idee dat meer inzicht helpt om de bedrijfsvoering te verbeteren. Daarnaast is het voor ondernemers in de zorglandbouw een handig instrument bij de onderbouwing van een financieringsaanvraag en/of gesprek met hun accountant/adviseur.

Rekenformat ontwikkeld door interactief proces met de praktijk

Vanuit het project is allereerst een uniform rekenformat (Excel-formulier met onderdeel Structuur en Economie) opgesteld om rendementcijfers voor ondernemingen in de zorglandbouw in beeld te brengen. Dit is uitgevoerd in samenspraak met de FLZ, aangesloten regionale zorgpartijen (ZLTO, coöperatie Limburgse Zorgboeren, BEZINN en coöperatie Boer en Zorg) en bij de VLB aangesloten accountantskantoren (ABAB accountants, AccoN AVM, Alfa accountants, Countus en Flynth). Vervolgens is dit rekenformat getoetst in vijf ondernemersgroepen tijdens twee bijeenkomsten per groep. In de eerste bijeenkomst heeft iedere deelnemer afzonderlijk het format ingevuld met eigen bedrijfskenmerken en financiële gegevens op basis van zijn boekhouding. In de tweede bijeenkomst zijn de uitkomsten besproken met de andere ondernemers in de groep aan de hand van bedrijfsvergelijkende overzichten. In totaal hebben dertig ondernemers en vijf adviseurs van VLB-kantoren aan dit traject deelgenomen. Daarnaast is een prototype benchmarktool ontwikkeld die het mogelijk maakt het eigen bedrijf te vergelijken met andere ondernemingen (ook buiten de eigen studiegroep) met vergelijkbare bedrijfskenmerken als dezelfde cliëntgroep en/of zorgdienst. Dit geeft een extra mogelijkheid tot bedrijfsvergelijking, maar dan wel zonder mogelijkheid tot inhoudelijke discussie met de betreffende ondernemers.

Bedrijfsvergelijkend overzicht levert de nodige gespreksstof op

In de tabel op de volgende bladzijde is op basis van de database met bedrijfsgegevens van 2014 een fictief voorbeeld samengesteld van een bedrijfsvergelijkend overzicht. Hierbij is bedrijf A met twaalf zorgplaatsen voor ouderen in dagbesteding als uitgangspunt gekozen en met behulp van de benchmarktool zijn daar de vier goed gelijkende bedrijven B tot en met E bij gekozen. Dit voorbeeld laat zien dat ondanks een vergelijkbare zorgdienst en capaciteit de verschillen in arbeidsinzet, opbrengsten en kosten groot zijn. Deze verschillen leveren de nodige gespreksstof op om oorzaken te achterhalen en geven de ondernemers meer inzicht en handvatten om hun bedrijfsvoering te verbeteren.

Tabel 1

Fictief voorbeeld van een vergelijkend groepsoverzicht van vijf zorglandbouwbedrijven gericht op het bieden van dagbesteding/dagzorg aan ouderen

	A	B	C	D	E	Gemiddeld
Aantal plaatsen	12,0	12,0	12,0	11,0	17,0	12,8
Aantal dagen per week	4,0	5,0	4,0	5,0	5,0	4,6
Aantal weken per jaar	50,0	49,2	52,0	52,0	52,0	51,0
Huidige bezettingsgraad (in %)	89,6	52,3	92,1	95,8	100,0	87,0
Aantal ondernemers in de zorg (in fte)	2,00	1,00	1,20	1,20	1,00	1,28
Totale arbeidsinzet (in fte)	4,20	3,00	4,00	6,00	4,50	4,34
Opbrengstprijs per dagdeel (in €)	37,24	44,08	43,53	49,27	12,82	37,39
Kostprijs per dagdeel (in €)	44,11	48,33	44,63	32,72	21,00	38,16
Kostenverdeling (in %)						
• arbeidskosten (inclusief berekend loon eigen ondernemers)	56	75	42	57	84	63
• huisvestingskosten	15	7	38	14	4	16
• materiële en overige kosten	29	18	20	29	12	22

Deelnemers aan het woord

- 'Het gebruikte format legt een mooie verbinding tussen bedrijfsstructuur (bijvoorbeeld beschikbare zorgcapaciteit) en economie (opbrengst/kostprijs per gerealiseerd dagdeel). Op deze manier helpt het ons als ondernemers en adviseurs in de zorglandbouw om op een systematische wijze kenmerken en cijfers van het bedrijf inzichtelijk te maken en via bedrijfsvergelijking de mogelijkheden voor verbetering van het economisch rendement te verkennen.'
- 'De tool moet je niet zien als doel op zich, maar een middel tot inzicht, ontwikkeling en optimalisatie van de resultaten.'
- 'De tool voorziet in een duidelijke behoefte = inzicht in kostprijs en rendement van de zorglandbouw.'
- 'Ik had verwacht dat het invullen veel meer tijd zou kosten. Met het verslag van de accountant erbij was ik binnen een uur klaar met het invullen van het format.'
- 'Het vergelijken met de uitkomsten van collega zorgboeren uit de groep levert direct aandachtspunten voor verbetering van je bedrijfsvoering.'
- 'Naast terugkijken met cijfers uit het verleden, is de tool ook te gebruiken voor prognoses voor het lopende jaar.'
- 'De benchmarktool biedt de extra mogelijkheid je eigen bedrijf te vergelijken met een referentiegroep van vijf bedrijven, die ook van buiten je eigen studiegroep kunnen zijn.'

Rekentool is gratis te downloaden

Het ontwikkelde uniforme rekenformat (Excel-formulier) is beschikbaar gesteld aan de FLZ om verder uit te rollen onder haar eigen leden. Het is te downloaden via hun website www.landbouwzorg.nl. Voor meer informatie kunt u binnen de FLZ contact opnemen met [Ton van der Biezen](#). Ook kunt u terecht bij een van de regionale zorgpartijen (ZLTO, coöperatie Limburgse Zorgboeren, BEZINN en coöperatie Boer en Zorg).

Contact

LEI Wageningen UR
Postbus 29703
2502 LS Den Haag
www.wageningenUR.nl/lei

Harold van der Meulen
Projectleider
T +31 (0)317 484436
E harold.vandermeulen@wur.nl

Lei.library.nl
2016-010